

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek.
Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitised at Gothenburg University Library.
All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text.
This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

DAGNY

TIDNING FÖR
SVENSKA
KVINNORÖRELSEN

UTGIFVEN GENOM FREDRIKA-BREMER-FÖRBUNDET AF FÖRENINGEN DAGNY

N:r 7.

Stockholm den 17 Februari 1910.

3:e årg.

Prenumerationspris: 1/4 år . . . kr. 4: 50 1/2 år . . . kr. 2: 50 3/4 " " " 3: 50 1 " " " 1: 25 Lösnummer 10 öre. Prenumeration sker såväl i landsorten som i Stockholm å närmaste postanstalt eller bokhandel.	Redaktion: Mästernygatan 51, en tr. Telefoner: Allm. 63 53. Riks- 122 85. — Utgifningstid hvarje torsdag.	Redaktör o. ansvarig utgivare: ELLEN KLEMAN. Mottagningstid: kl. 11—12. — Sthlm 1910, F. Englunds Boktr.	Expedition och Annonsskontor: Mästernygatan 51, en tr. — Post- och telegrafadress: DAGNY, Stockholm.	Annonsspris: 15 öre per mn. Enkel spaltbredd 50 mm. Marginalannons under texten 15 mm:s höjd per gång 10: — Rabatt: 5 ggr 5 %, 10 ggr 10 %, 20 ggr 20 %, 50 ggr 25 %. Annonser bör vara inlämnade senast måndag f. m.
---	--	--	--	---

Ann Margret Holmgren

född Tersmeden.

60 år.

Man brukar tala om en tro, som kan försätta berg, men vill någon verkligen se en fullödig representant för en dylik tro, så bör han söka upp fru Ann Margret Holmgren. Hon fyller nu 60 år den 17 febr., och visst är det sant, att om man ser tillbaka på det värf hon fyllt, kan man förstå, att det bör ha åtgått 60 år därtill, men tron är lika ungdomlig än, den varma ljusa tron att, trots allt hvad lifvet kan medföra af våld och orätt, rättvisan dock måste segra till sist. Det är i den tron hon besegrat så många svårigheter, då hon gick ut att väcka politiskt intresse och social ansvarskänsla bland kvinnorna i hela Sveriges rike. Men när hon började därmed, hade hon redan ett stort lifsverk bakom sig.

Ann Margret Tersmeden föddes å fadernegården Hessle i Uppland d. 17 febr. 1850. Hennes föräldrar voro kammarherre Nils Tersmeden och Augusta Cederström. Hon växte upp på herrgården och fick den uppfostran, som brukade komma en adelsfröken den tiden till del. Den största friheten var väl att promenera med guvernanten i allén. Fadern var som politiker strängt konservativ, men intresserade sig i alla fall för döttrarnas undervisning och uppfostran. Om än många af de ideal, som den unga Ann Margret lärde sig uppskatta på den tiden, upplöstes eller ändrats, sedan hon kommit i närmare kontakt med lifvet än man gör på ett gammalt herresäte, så behöll hon dock

Promenaddräcker och Kappor

Vår stora mellangren rekommenderas.

Elegant smak! Solidt arbete! Förmånliga priser!

GUSTAF HOLMBLOMS KAPPAFFÄR, NORRMALMSTORG

Dr Carl Malmström

alltid sina föräldrar i kärt minne såsom redbara och goda, och den finhet i känslan och takt i uppträdandet, som åtföljer aristokratien i ordets bästa bemärkelse, ha alltid varit ett utmärkande drag för henne. Redan vid 19 års ålder ingick hon äktenskap med den berömde fysiologen, professor Frithiof Holmgren i Uppsala. Härmed trädde hon in i en annan värld, rikare på vetenskapliga och allmänna intressen. Ehuru barnen i hög grad togo hennes tid och krafter i anspråk — hon har haft nio, af hvilka alla utom en lefva — hann hon dock att följa sin mans arbete med stort intresse. Den strid mellan naturvetenskap och gammal dogmatism, som utmärkte särskildt slutet af förra århundradet, drog också öfver Uppsala. Hon såg då sin man stå som representant för den omutliga sanningskärleken och rättvisan gent emot fördomar och intriger. Hennes hem blef en tillflyktsort för dem, som vågade tänka i tidens frågor. Där dryftades och diskuterades, där rådde tankens fria republik. Fru Holmgren ingick själf som medlem i den bekanta studentföreningen Verdandi och deltog i dess arbete och vedermodor. Särskildt varmt intresserade hon sig äfven för Nordiska Museet. Hon förstod Artur Hazelius' stora fosterländska tanke redan på en tid, då det eljes var brukligt att göra narr af "den tokiga doktorn, som gick omkring och samlade selpinnar". Också torde hon nu vara en af de äldsta af Nordiska Museets hedersledamöter. Fredssaken låg ock alltid fru Holmgren varmt om hjärtat, och den sammansmälter ännu gärna med hennes rösträttsintresse; när kvinnorna komma med i politiken, skall kriget komma ur bruk — det är hennes förhoppning.

År 1897 dog professor Holmgren, och några år därefter flyttade fru Holmgren till Stockholm. Det var just vid denna tid, som den kvinnliga rösträttsrörelsen började att taga fast form. Visserligen hade ju Fredrika-Bremer-Förbundet alltid haft kvinnans politiska likställighet med mannen på sitt program och äfven verkat härför, men det myckna arbete denna förening haft att utföra för kvinnans ekonomiska frigörelse hade gjort att det direkta arbetet eller åtminstone agitationen för rösträtten icke kunnat bedrivas så starkt som önskligt vore. Därför beslöt man år 1902 att bilda en särskild förening för kvinnans politiska rösträtt. Detta blef utgångspunkten för en kraftig utveckling. Men att denna rörelse så snart spreds öfver hela landet, är så godt som uteslutande fru Holmgrens förtjänst. Visserligen hade efter Stockholms exempel föreningar äfven bildats i Göteborg och Lund, men ingen trodde väl vid den tiden, att det kunde gå för sig att få fram föreningar äfven i andra mindre städer — ingen utom fru Holmgren. Männen kunde ju berätta för henne, hur långsamt och svårt arbetet varit för dem, då de gingo att väcka till lif männens rösträttsfråga, och de hade dock flera tidningar till sitt förfogande. Och när fru Holmgren skref till personer i olika städer för att höra sig för, möttes hon så godt som öfverallt af lifliga försäkringar,

att intet intresse fanns för saken och att det inte kunde finnas en tanke på att bilda en förening. Men det afskräckte henne icke. Det är detta, som framför allt är fru Holmgrens oerhörda förtjänst, att hon insåg, att trots allt tiden nu måste vara kommen för kvinnans politiska frigörelse. Hon förstod, att då kvinnan nu genom omständigheternas makt blifvit kastad ur hemmen och ut i det offentliga lifvet, så måste hon där upptäcka så mycken orättvisa, så mycken bristande omsorg, att bara man väckte henne för den tanken, att hon här hade plikter att fylla, plikter, för hvilka samhället ej kunde undvara henne, så skulle hon ock vara villig att påtaga sig dem och strida för att få vara med om att minska orättvisorna i samhället. Fru Holmgren var så öfvertygad om den heliga rättvisan af sitt värf, att inga afrådande röster kunde hålla henne tillbaka. Hon forskade bland vänner och bekanta, till dess hon kunde få reda på någon i hvar stad hon ville besöka, som var villig att ta emot henne och hjälpa henne med anordningarna för föredraget. När hon kommit så långt, beslöt hon att hemsöka staden. Och så gaf hon sig våren 1903 iväg på sin underbara väckelseresa, underbar, därför att den lyckades. Öfverallt dit hon kom, ryckte hon folk med sig, och på det ena stället efter det andra uppstodo föreningar för kvinnans politiska rösträtt. Kvinnorna voro visserligen ovana vid offentligt uppträdande, försagda och tveksamma, men fru Holmgren förstod att sätta lif i dem. Mer än en af dem, som nu stå i första ledet bland förkämparna för kvinnans politiska rösträtt, har en gång förgäfvets förklarat för fru Holmgren, att hon var alldeles oduglig att ens bli ordförande i en förening. Fru Holmgren öfvertalade henne — det var ju alltid bättre att någon blef än ingen, och när den första själföfvervinnelsen öfver blygheten var gjord, så gick det bra sedan. Fru Holmgrens första resa gällde mellersta och södra Sverige, där hon besökte ett stort antal städer och bildade föreningar i de flesta. Dessa sammanslöto sig sedan till Landsföreningen för Kvinnans Politiska Rösträtt, i hvars verkställande utskott fru Holmgren blef sekreterare. Sedan tog hon Norrland hösten 1903 och reste ända upp till Kiruna. Det kan ju vara onödigt att ta en liten repetitionskurs i Sveriges geografi genom att räkna upp alla de städer, i hvilka hon talat. Vare det nog sagdt, att hon föreläst om kvinnans politiska rösträtt första gången i 75 städer och i sammanhang därmed bildat mer än 50 föreningar. På de ställen, där det ej gick första gången att få en förening, uppmuntrade hon dem som visat intresse för saken med bref eller försökte hon få dit en annan talarinna, till dess att så småningom en förening kom till stånd. Hon underhöll liflig förbindelse med föreningarna och hjälpte dem att öfvervinna alla svårigheter. Det är karakteristiskt för den känsla, som dref henne, att när en förening på en liten ort en gång ville upplösas, emedan dess ordförande flyttat bort, skref fru Holmgren dit och frågade, om de kunde låta en rösträttsförening dö,

Juvel- Guld- & Emalj arbeten
DAVID ANDERSEN & Comp.
 Hofjuvelerare.
 4 Fredsgatan 4.

Svea Handskmagasin,
 Norrlandsgatan 5.

Kulörta glacé från 1,75, getskinn 2,75. Yllefodrade tumhandskar 2,75. Långa balhandskar 15 %, långa silkesvantar 20 %, pälsfordade herrhandskar 20 % under de vanliga priserna.

när man ännu auktionerade bort fattiga människor i Sverige. Öfvertygelsen om kvinnans nödvändighet för samhällets väl var jämte rättskänslan den förnämsta driffjädern till hennes rösträttssträfvan.

Lika ifrigt arbetade hon för kvinnornas masspetition i rösträttsfrågan, när den 1906 sattes i gång. På höstsidan, när hon tyckte att man måste ta ett riktigt tag den lilla tid som återstod, skref hon 1,000 bref för att uppmuntra till lifligare agitation. Alltid var hon redobogen att ställa sina krafter i rösträttsarbetets tjänst. I den internationella rörelsen har hon också tagit liflig del. Hon bevistade kongresserna i Berlin, Köpenhamn, där hon särskildt utmärkte sig genom ett med största bifall mottaget föredrag på engelska, och Amsterdam.

Emellertid hade hon nog öfverskattat sina krafter, och våren 1907 angreps hon af en svår magsjukdom. En operation räddade hennes lif, men hennes hälsa har ännu ej tillåtit henne att lika verksamt som förut deltaga i arbetet. Hon afgick 1907 som sekreterare, men valdes sedermera till ständig ledamot af centralstyrelsen.

Från alla landets delar skola tankarna gå till Ann Margret Holmgren på hennes högtidsdag, ty alla veta vi, att det är hon, som tände flammen öfver hela landet, och de som nu, hvar i sin stad, tortsätta hennes verk, känna att det var hon, som gaf dem den första stöten, som väckte dem till tron på möjligheten att segra. Hur långt vi ännu ha till målet veta vi icke, men vi våga hoppas att segern ändå inte kan vara så långt aflägsen. Motståndarnas argument klinga allt ihålligare. När man hör en del godt folk tala om, att det endast är "misslyckade" kvinnor, sådana som en man aldrig älskat eller som ej själfva ha älskat som maka och moder, hvilka intressera sig för kvinnornas rösträtt, då måste man med ett leende tänka på Ann Margret Holmgren. Låt vara att dylika argument väl komma mest från dem, hvilka behandla politiska, sociala och religiösa frågor hufvudsakligen för att få säga kafékvickheter om dem — och då naturligtvis finna kvinnornas rösträttsfråga särdeles tacksam, — så finns det naturligtvis alltid folk, som känna sig imponerade eller nedslagna däröfver. Men det är ej mycket att fästa sig vid. Det är en oerhörd brist på psykologiskt förstånd att tro, att en rörelse, som omspannar hela världen, kan ha sin grund i några enskilda "misslyckade" kvinnors missnöje med lifvet. Att mer än en kvinna slutit sig till rösträttsrörelsen, därför att hon känt sig orättvist behandlad i det samhälle, där männen skriva lagarna, är nog sant. Men för att tända och leda en hel folkörelse behöfs något annat och mera än enskildt agg. Det behöfs tvärtom en känsla att lifvet verkligen kan vara lyckligt, en vidhjärtad önskan att lyckan skall komma alla till del och en varm öfvertygelse att hvad man arbetar för är till hela samhällets nytta. Blott i den öfvertygelsen kan man öfvervinna svårigheter och rycka andra med sig, och det är så, som Ann Margret

Holmgren segrat. Med stolthet kan hon se tillbaka på sitt verk. Ty om någon förutspått för 10 år sedan, att kvinnornas rösträttsfråga skulle ha kommit så långt, som den nu har, skulle man skrattat och sagt att det var omöjligt. Vi ha dock ett och ett halft hundratal rösträttsföreningar, spridda öfver hela landet, vi ha fått kommunal likställighet med männen (utom i fråga om landstingsval), vi ha segrat i Andra kammaren, och den Första vet nog redan, att den måste följa efter så småningom. Det är Ann Margret Holmgren, mer än någon annan, som gjort det omöjliga möjligt. Det vore lyckligt för landet, om våra dagars reformvänliga politici hade något af hennes bergfasta tro. Mycket som nu anses "omöjligt" skulle då kunna genomföras.

När Ann Margret Holmgren nu fyller sina 60 år, så stå väl hennes åtta barn och aderton barnbarn närmast att gifva henne sitt tack, men bakom dem stå alla tänkande kvinnor i hela Sverige och bringa med beundran sin hyllning åt den unga sextioåringen.

Gulli Petrini.

Det första kvinnliga kommunala valmötet i Helsingborg och dess efterspel.

Sveriges första kvinnliga stadsfullmäktigekandidat, fröken Léonie Deshayes, som af kvinnorna i Helsingborg uppstälts vid det nyligen förrättade fyllnadsvalet, men som af orsaker, som här nedan omtalas, återtog sin kandidatur, är född i Lund den 4 januari 1871. Föräldrarna voro Thora Mencke, dansk till börd, och Pierre Amand Deshayes, hvilken från Normandiet inflyttat till Sverige, där han på olika orter bedref kvarnindustri. Fröken Deshayes fick sin uppfostran delvis i Sverige och delvis — just under de för karaktärsdaningen grundläggande åren — i Danmark. Redan vid sitt femtonde år deltog hon i hemmet i kontorsarbetet, hvilket då hon nått nitton år nära nog helt hvilade på hennes skuldror. Hon hade sålunda de bästa förutsättningar för att väl fylla den plats vid Helsingborgs gummifabrik hon som kassörska tillträdde 1892, och där hon nu sedan flera år innehar en kontorschefs ansvarsfulla ställning.

När fröken Deshayes på sitt lugna anspråkslösa sätt delgifvit dessa upplysningar om sig själf, hejdar hon sig med ett lifligt: "men jag förstår egentligen icke hvad dessa torra fakta kunna ha för betydelse för allmänheten, liksom öfverhufvud icke hvarför det nu skall talas om min ringa person, sen jag frånträdtt min kandidatur?"

På den senare frågan skall svaret lämnas i det följande. Hvad den första invändningen angår, så stod det genast klart för den, som med stilla aktning suttit och lyssnat till talet om dessa 24 år af träget arbete alltifrån ungdomstiden och som i tysthet noterat de aderton åren på en och samma plats, att just dessa alldagliga fakta hade den största betydelse för uppfattningen af den per-

son, som Helsingborgs kvinnor så enhälligt hade korat till sin kandidat vid stadsfullmäktigevalen den 11 februari. Så många års energiskt, samvetsgrannt, tåligt arbete af det slag, som allmänheten har alltför ringa begrepp om, emedan det låter så föga tala om sig, har satt sin prägel af samlad kraft och pålitlighet på detta intelligentas ansikte. Alla dessa själfständiga arbetsår är det utan tvifvel, som bidragit att utveckla den för henne utmärkande tankeklarhet, som gör henne i stånd att på ett så präktigt utredande sätt hålla ett anförande. Det var denna sista, för kvinnorna hittills sällsynta, egenskap, som fäste uppmärksamheten på henne och som i förening med hennes nykterhetsvänliga och — väl närmast — ”moderat-liberala” åsikter gjorde hennes namn acceptabelt för alla såsom kandidat till Helsingborgs första kvinnliga representant vid stadsfullmäktigebordet.

Som väntas kunde ansåg hon sig med kvinnans kända blygsamhet och plikt känsla icke kompetent till detta förtroendeuppdrag, och det kostade icke liten strid att övertyga henne om motsatsen. Om hon till sist bragte det verkliga personliga offret att låta uppsälla sig, så skedde det uteslutande af det skälet, att de förestående fyllnadsvalen skulle ske enligt de gamla principerna utan den för henne förhatliga etiketteringen af hennes åsikter samt emedan att stadens kvinnor, enligt sin uppfattning, hade större förutsättningar att nå ett godt resultat nu än vid höstens proportionella val.

Kom så det med spänning motsedda första kvinnliga valmötet den 31 januari. Skulle intresset visa sig nog stort för att samla ett något så när beaktansvärdt antal röstberättigade kvinnor? Lokalen var öfver förväntan godt fylld. Sedan ordföranden i Fredrika-Bremer-Förbundets Helsingborgskrets på ett utmärkt sätt redogjort för situationen, framhöll hon, att styrelserna för de fyra kvinnliga föreningarna, Fr.-Br.-Förb:s Helsingborgskrets, Helsingborgsafdelningarna af F. K. P. R., K. F. U. K. och Hvita Bandet, som utlyst mötet, ansett den rättighet kvinnorna erhållit genom riksdagsbeslutet den 10 februari 1909 som en förpliktelse att uppställa egen kandidat. Man gjorde det så mycket hellre, som man hade ett utmärkt namn att nämna, om hvilket alla skulle kunna ena sig, och som utsikterna för kvinnorna ehuru små, dock i händelse Helsingborgs Allmänna Valmansförbund kunde förmås att samarbeta med dem, icke voro så alldeles hopplösa. Det syntes klart för alla, att det här gällde samling, och sällan har väl större enhällighet visats än vid detta proffval. En kommitté erhöi i uppdrag att underrätta Helsingborgs Allmänna Valmansförbund om valets utgång samt anhålla om det kvinnliga namnets upptagande på vallistan vid deras stundande valmöte ett par dagar senare. Det är denna skrivelse, som af pressen nämnts ”kvinnornas ultimatum”, och deras kandidat, väl att märka den vid detta tillfälle först af alla uppställda, har fått den obefogade beteckningen ”sprängkandidat!”

Nu följde det manliga valmötet af den ”borgerliga” organisation, som satt på sitt vackra program att — ”uppnå kontakt med alla samhällslager”

för att åstadkomma ”verklig enighet dem emellan”. Man glömde blott att räkna med en så betydande faktor af ”alla samhällslager” som kvinnorna, man ansåg sig icke skyldig att på minsta vis beakta deras intressen, och man försummade att söka den omtalade enigheten med dem! Af de närvarandes röster föllo endast 5 på fröken Deshayes lott mot resp. 102 och 96 på de föreslagna manliga kandidaternas. Därjämte framhölls med all önskvärd tydlighet, att enhvar som icke röstade för förbundets kandidater i och med detsamma räknades som solidarisk med stadens starka socialistiska parti.

Därmed var saken satt på sin spets, och den kvinnliga kandidaten befann sig bokstafligen mellan tvänne eldar. Å ena sidan det personligt förödmjukande och det för hela landets kvinnor nedsättande, som möjligen kunde ligga i hennes tillbakaträdande. Å andra sidan faran för en af dessa nya, af samhället bittert kända socialistiska valtriumfer, som blifvit så vanliga i Helsingborg. Att påtryckningar icke uteblefvo från båda hållen gjorde det ännu mera påkostande att träda tillbaka. Det är ju mänskligt att icke vilja ge sig ens sken af att man låter skrämman sig! Efter moget öfvervägande och med den mest berömvärda objektiva syn på saken fann fröken Deshayes det riktigast att denna gång afsäga sig sin kandidatur, för att — som hennes motivering härför lyder — ”icke genom en splittring af de borgerligas röster bereda socialisternas kandidater ökade utsikter och därigenom framkalla beskyllningen, att kvinnorna vid detta deras första uppträdande i det kommunal-politiska lifvet icke förstätt visa solidaritet och ansvarskänsla”.

Detta var hennes andra af alla hennes valvänner icke mindre smärtsamt kända personliga offer. Deltagandet i det social-politiska lifvet innebär för visso så många sådana för kvinnorna, att männen ingalunda behöfva frukta någon öfverväldigande kvinnlig rusning in på detta område. Och nu, då fröken Deshayes trädte tillbaka, då hon alltså lidit nederlag, skola många säga — hvarför nu längre sysselsätta sig med henne?

Jo, just nu skall det sägas ifrån så det hörs öfver allt Sveriges land, att hon i detta skenbara nederlag vunnit den största af alla segrar för kvinnosaken. Hon har förstätt att se bort från det egna partiets intresse för att se i stort på samhällets bästa.

Genom uppställandet af två så pass neutrala manliga kandidater, att dessa skulle kunna ena alla icke-socialistiska element, hade situationen så väsentligt förändrats, de lokala förhållandena till den grad tillspetsats, att det för henne icke fanns annat val. Första gången kvinnorna skulle rösta för egen representant, fingo de icke verka som en sprängkil. Här var det deras tydliga plikt att visa sin mycket betvilade politiska mognad genom att klokt och lojalt träda tillbaka, när deras utsikter voro så hopplösa som i detta fall.

För den i århundraden politiskt tränade manliga intelligensen borde det däremot varit alltför påtagligt, hur opolitiskt de ”borgerliga” handlade genom att icke taga sig an kvinnornas intressen första gången dessa förtroendefullt närmat sig för ett lojalt samarbete med dem.

Köp Oskummad mjölk direkt

hemsänd i plomberade kärl till 17 öre pr liter.

AKTIEBOLAGET MEJERIET VICTORIA

Riks 770. — Kungl. Hofleverantör — Allm. 69 37.

H. G. Söderbergs Import A.-B.

Skeppsbron 26, Stockholm.

Prima Antracit, Hushållskol, Cokes o. Poley-Briketter.

Rikstel. 575, 59 14, 118 12.

Allm. tel. 12 82, 25 82, 4 51.

Kan saken därmed sägas ha fallit, så har den väl snarast fallit framåt. Det första kvinnliga valmötet ledde icke till något positivt resultat, men det blef i alla händelser ett "väckelsemöte", som låtit tala om sig, en välbehörlig demonstration för kvinnans kommunala skyldigheter och rättigheter.

St. Gr.

En kvinnornas insats i samhällsarbetet.

Östermalmsföreningen af Hvita Bandet i Stockholm hade söndagen den 30 jan. sitt tionde årsmöte å sin lokal, Smålandsgatan 20. Föreningen bedriver en omfattande social verksamhet, och söker väcka och fostra sina medlemmar till förståelse och ansvarskänsla för sina medborgerliga och politiska förpliktelser samt föra dem in i arbetet för det allmännas bästa. Genom de många olika arbetsgrenar, som föreningen upptagit, söker den i sin mån medverka till de olika samhällsfrågornas lösning.

Af årsberättelsen framgår att 13 styrelsesammanträden, 17 medlemsmöten och 11 offentliga möten hållits under 1909.

Bland de många föreläsningar, som hållits, må särskildt följande omnämnas: "Kvinnan i kommunalt och politiskt afseende" af d:r Lydia Wahlström, "Anders Fryxel's personlighet och lifsgärning" af d:r Johan Bergman, "Kvinnans ställning och förpliktelser vid valen" af kand. Aug. Ljunggren, "Om biograferna" af fröken Math. Widegren, "De viktigaste motionerna inom rusdryckslagsstiftningen vid 1909 års riksdag" af fröken Emilie Rathou, "Savonarola" af fil. kand. Wilhelma Amos, "Vänd åter till naturen" af fru Louise Lombard, "Om stadsfullmäktigevalen" af fröken Symonds Ohlin m. fl.

Föreningen har sökt bidraga till höjandet af folkhälsan och minskning af spritkonsumtionen genom upprättandet af nykterhetsrestauranter, där god och närande mat erhålles mot skälig ersättning. Föreningen äger ej mindre än tre sådana. En mindre vid Karlbergsvägen samt två vid Värtan. Den största af dessa, Värtarestauranten, som byggts för ändamålet samt donerats till Östermalmsföreningen, är den enda byggnad i Europa, som äges af Hvita Bandet. Den har både 1:sta och 2:dra klass jämte en enskild sal lämplig för slutna sällskap. Uti arbetareafdelningen bespisas i medeltal 300 gäster pr dag under brådaste tiden.

Den s. k. krogkommittén har utdelat cirka 4,000 ex. nykterhetsflygblad å krogar, värdshus m. fl. platser och har äfven ordnat flera möten samt kaffe- och grötbjudningar för samhällets olycksbarn.

Sektionen för verksamhet bland fabriksungdom har ordnat tre matlagningskurser omfattande 25 lektioner hvar och som beivrats af tillsammans 39 unga kvinnor anställda i industriens tjänst. Eleverna betala 5 kr. (=20 öre gg.) för kursen, däri in-

beräknadt supé, som egentligen utgöres af två rätter middagsmat. Undervisning medelas äfven i bakning. Kompetens hos kvinnan i hemmets skötsel och matens tillredning befordrar lösningen af en del samhällsfrågor, ej minst nykterhetsfrågan och undernäingsproblemet.

En sektion har besökt Sabbatsbergs ålderdomshem 3 å 4 gånger i månaden samt kurhuset 2 gånger och där sökt sprida litet ljus, glädje och trefnad.

Barnföreningen har samlats 31 gånger till nykterhetslektioner, sång, arbetsaftnar, sagoaftnar m. m. Ungdoms-afdelningen, bestående af flickor i skolåldern 14—15 år, har sammankommit 32 gånger under året, och taga de unga medlemmarna själfva till stor del ledningen af sina möten om hand.

Östermalmsföreningen torde vara en af de få kvinnoföreningar här i landet, som har egen lokal, denna består af en synnerligen hemtreflig samlingsal hållen i solljusa, varma och smakfulla färger samt läsrum med tidningar och bibliotek, där föreningen samlar i synnerhet social- och kvinnosakslitteratur. I denna centralt belägna lokal, Smålandsgatan 20, snedt emot Norrmalmstorg, samlas kvinnor ur de mest skilda samhällsklasser till möten och trefliga, gemytliga teaftnar; där läses och diskuteras dagens brännande frågor, där uppgöres fälttågsplaner för arbetets bedrivande både inom föreningen och utanför densamma.

En tidning "Kvinnan och Samhället", utgifves af föreningen.

Medlemsantalet är nära 400.

Till styrelse för kommande år omvaldes: ordf. fröken Emilie Rathou, sekr. fröken Hedvig Rinander, kassör fru Arla Wallis, v. ordf. fröken Symonds Ohlin samt nyvaldes v. sekr. fru Marianne Willners och v. kassör fru Hilda Cedergren; öfriga styrelsemedlemmar blefvo fru Christina Nilsson och fröken Maria Sandström (omval) samt fru Olga Nilsson (nyval).

»Socialt intresserad».

När skola kvinnorna inse, att om de vilja värdigt fylla platsen på forum, så måste de uppträda där med värdigheten och makten af väsen som verkligen ha nya och höga sanningar att uttala och representera. De måste tänka och tala ur kvinnofärens centrum. All männernas välvilja och courtoisie skall ej på längden förslå att bevara åt dem den offentliga täflingsbanan, om de ej intaga den genom egendomligt innehåll. Detta felas icke i själfva verket; det ligger kvinnorna nära; är uti dem, omkring dem, om de blott vilja se det. Men de måste ännu fatta sig själfva och lifvet djupare.

Fredrika Bremer (»Hemmen i den nya världen»).

GAHNS

Normal-, Skrif- och Kopie-Bläck, af Kungl. Kontroll- och Justeringsstyrelsen godkändt som **Svenskt Normal-Bläck**, tillverkad af **Henrik Gahns Aseptin-Amykos-Aktiebolag Upsala**. Flyter lätt, kopierar utmärkt, bildar ej bottsats, är mycket hållbart och angriper ej pennan.

Kvinnorna och de kommunala valen.

Tiden för de kommunala valen närmar sig, landstingsmannavalen å landsbygden skola äga rum å kommunalstämma i mars och i samma månad väljas äfven stadsfullmäktige i Stockholm. För första gången skola vi gå till val enligt bestämmelserna i de nya kommunallagarna, för första gången ha vi möjlighet att välja kvinnor i kommunalrepresentationen.

De viktigaste förändringarna i våra kommunallagar äro, som vi veta, sänkningen af röstskalorna samt införandet af det proportionella valsättet med direkta landstingsmannaval.

Landstingsvalen ha hittills ej tilldragit sig mycken uppmärksamhet, oaktadt de äro viktiga politiska val, och om kvinnornas deltagande däri har ej mycket talats. Orsaken härtill torde ha varit att de skett medelbart — de olika valkretsarna ha blott haft att utse elektorer för de slutliga valen — samt att de forna röstskalorna, isynnerhet på landsbygden, omöjliggjort verkligt inflytande af de mindre röstägarna. I och med de nya lagarna ha dessa orsaker bortfallit.

Landstingsvalen äro i första hand politiska val. Väl handha landstingen en del angelägenheter gemensamma för länet, men sin största betydelse ha de såsom valkorporationer för Första kammaren, och antagligen är det på denna grund, som kvinnor ej ansetts böra vara valbara till landstingen. Då kvinnor emellertid äro valbara till stadsfullmäktige, äfven i de städer, som ha att utse förstakammarledamöter, är det en inkonsekvens, att de ej äro valbara äfven till landstingen, en inkonsekvens, som vi böra arbeta på att få häfd.

Om kvinnor således ej kunna uppställas som kandidater vid dessa val, ha de dock, för så vidt de äro kommunalt röstberättigade, rösträtt vid utseende af förstakammarvalmännen. De ha på samma villkor som männen indirekt politisk rösträtt vid val till Första kammaren. Det behöfver väl knappast påpekas hur stora intressen kvinnorna här ha att bevaka. Väljas kvinnor rösträttsvänliga landstingsmän, finnas utsikter att dessa äfven vilja välja rösträttsvänliga förstakammarledamöter. Kvinnorna ha ju i regel blott små röstetal, men samlade betyda de styrka, kanske afgörande. Hvarje kommunalt röstberättigad kvinna bör å mars kommunalstämma möta vid valurnan. De kunna därigenom bidra till den reform af Första kammaren, som är absolut nödvändig för ett snart uppfyllande af våra kraf å politisk rösträtt.

Dessa val skola äga rum enligt den proportionella valmetoden, och denna fordrar organisation. Vi se ock huru de olika partierna för närvarande bedriva ett energiskt organisationsarbete öfver hela landet. Det är för sent om kvinnorna först infinna sig vid valen. De måste vara med äfven i det förberedande valarbetet och där verka för att ingen kandidat, af hvad parti

han vara må, uppställs, som ej uttryckligen förklarar sig genom val af rösträttsvänliga förstakammarledamöter vilja bidra till snar lösning af kvinnornas stora fråga.

I Stockholm samt fyra andra städer, Göteborg, Malmö, Norrköping och Gefle, äga ej landstingsval rum. Kvinnornas politiska intresse öfverflyttas härvidlag på stadsfullmäktigevalen, då dessa korporationer i dessa städer ha att utse förstakammarmännen. Men dessa val ha ej i samma grad som de ofvan omtalade hufvudsakligen politisk innebörd. Så länge frågan om kvinnans politiska rösträtt är olöst, måste denna för kvinnorna träda i förgrunden, men här gäller det äfven att utse representanter, villiga att föra fram alla de kommunala frågor, hvilka måste lösas, om samhället skall kunna utvecklas i rätt riktning. Det är här ej fråga om några speciella kvinnointressen; det gäller framförallt för kvinnorna att representera hemmens intressen och att ställa sin speciella sakkunskap till samhällets förfogande. Allt flera sociala frågor kräfva sin lösning genom kommunerna. Vi behöfva blott tänka på bostadsfrågan, lifsmedelsfrågan, renhållningen, fattigvården, skolorna, folkbiblioteken, allt frågor af den största innebörd för oss alla. Den närvarande tiden kräver alla medborgares kraftiga medverkan i det kommunala arbetet. Kvinnorna äro ej längre utestängda. Samhället begär deras medverkan och har rätt fordra den.

Vi se hur medvetandet om kvinnans ökade rättigheter redan åstadkommit ett ökad kommunalt intresse. Hur kvinnorna skyndat att söka tillägna sig erforderliga kunskaper och hur de på annat sätt än förut deltaga i det förberedande valarbetet.

Männen ha ock visat, att kvinnornas valbarhet för dem ej är ett tomt ord. De socialdemokratiska kvinnorna ha redan länge haft samarbete med sitt partis män och utan tvifvel komma dessa att uppställa kvinnliga stadsfullmäktigekandidater. Äfven i de olika kommunalföreningarna ha kvinnorna på de senare åren deltagit i arbetet, och när dessa nu på grund af den genom det proportionella valsättet nödvändiga parti bildningen uppgått i olika partiorganisationer, har det frisinnade partiets kommunala afdelningar beredvilligt lämnat kvinnorna plats i sina styrelser, och man torde med bestämdhet kunna säga, att liberala kvinnoamn ej komma att saknas på röstsedlarna. Så vidt hittills är bekant sitta inga kvinnor i högerorganisationernas styrelser. Högerkvinnorna torde därigenom ha svårare att få fram sina önskemål, men enligt upplysning som vi inhämtat från Allmänna Valmansförbundets valledning i Stockholm, ställer äfven detta parti sig välvilligt mot kvinnornas deltagande i det kommunala lifvet. Kvinnorna äro numera välkomna i deras parti, en kvinnlig kommitté lär arbeta för valen, och kvinnliga kandidater

kunna, enligt hvad det upplystes, med säkerhet komma att uppställas äfven af högern.

Ännu stå kvinnorna blott vid början af arbetet. Med det ofvan sagda ha vi velat kasta ut ett maningens ord till kvinnorna, en uppmaning till de hittills likgiltiga att komma med i arbetet eller åtminstone skänka det sin uppmärksamhet och sitt intresse. Det är ännu en månad till valen.

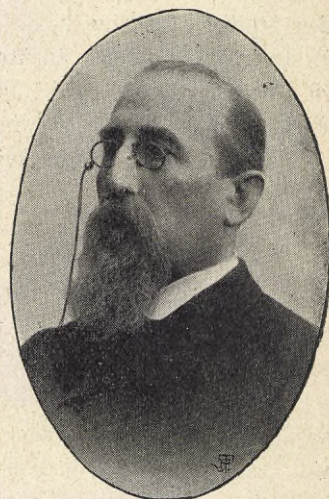
Många behöfva väckas för att komma till insikt om att medborgerliga rättigheter äro skyldigheter, att det är hvars och ens plikt att använda sin kommunala rösträtt.

Själfdeklarera.

*Under februari månad skall deklaration af inkomst afgifvas till ledning vid taxering för innevarande år. Uppgiftspliktig är hvar och en som under föregående år åtnjutit minst 1,000 kronors inkomst, men om också ej på denna grund uppgiftspliktig bör **hvarje kvinna** äfven med lägre inkomst, om den är stor nog att öfverstiga det bevillningsfria afdraget, som i regel är 450. kronor, själfdeklarera för att på så sätt erhålla egen debetsedel. Därmed är villkoret fyllt för att hon skall få utöfva sin kommunala rösträtt, och **alla kvinnor** böra begagna sig af denna sin rättighet. De **gifta kvinnorna** intaga som bekant från och med detta år en privilegierad ställning i detta hänseende; tillsammans med mannens sammanräknade inkomst kunna de erhålla egen debetsedel för exempelvis den löjligt låga inkomsten af från 10 ned till 1 krona. Så godt som **alla gifta kvinnor** kunna således erhålla egen debetsedel om de själfdeklarera, och **alla** böra göra detta. Till ledning för de gifta kvinnorna har på initiativ af Landsföreningen för kvinnans politiska rösträtt från **Hasse W. Tullbergs förlag utgifvits ett deklarationsformulär med uppställt exempel för huru deklaration bör afgifvas. Rekvirera formuläret från Rösträttsbyrån, Lästmakargatan 6, Stockholm, samt deklarera.***

En intervju med Leo Mechelin.

Vanskligheten af att redan nu tala om "verkningarna" af kvinnorösträttens införande i Finland ligger i öppen dag. Hvad betyda några år i folkens lif? Och alldeles särskildt varsam i detta hänseende borde man vara här i Sverige, i grannlandet, där man ser de säregna formationerna af Finlands politiska nutid icke i ett förtonande fjärrdis utan i skarpa konturer afteckna sig mot den östliga synranden. Emellertid har erfarenheten visat, att för en

LEO MECHELIN.

hel del af kvinnorösträttens vedersakare gifves det knapast några sociala eller politiska missförhållanden i de länder, där kvinnornas medborgarrätt är ett fullbordadt faktum, som icke kunna utnyttjas som argument mot saken. Då exempelvis ena gången en tablå öfver nativitetsens sjunkande i de australiska kolonierna under några decennier innan(!) kvinnorna där erhållit rösträtt kan företes som argument mot det kvinnliga rösträttskravet, så kan man knappt förundra sig öfver att en annan gång menliga "verkningar" af reformens genomförande i Finland framdragas. Under sådana förhållanden torde ett uttalande i ämnet från omdömesgillt finskt håll vara af det största intresse. Och, då det kom till redaktionens kännedom, att i hufvudstadens närhet vistades en Finlands märkesman, senator Leo Mechelin, erhöj jag i uppdrag att söka erhålla en stunds samtal med honom i nämnda syfte. En önskan, som älskvärdt nog bifölls, ehuru vistelsen på svensk botten just afsåg välbehöflig och ostörd hälsovård. Och en mulen dag, då den gråa skymningen svepte sig kring Saltsjöbadens snöhöljda furor och granar, hade jag nöjet höra senator Mechelin framlägga sina synpunkter. Ur vårt samtal återger jag följande såsom belysande för herr Mechelins åsikter. Efter att ha påpekat obehöfligheten af att närmare ingå på frågan om den finska kvinnans politiska ställning, då ju den finska representationsreformen, som tillförsäkrade kvinnan lika valrätt och valbarhet som mannen, torde i Sverige vara allmänt känd, yttrade hr Mechelin:

"Ni önskar veta, huruvida jag anser kvinnornas deltagande i landtdagsarbetet ha varit till nytta eller möjligen ter sig som en missräkning. Verkningarna af ett stort framsteg eller en stor förändring kunna icke omedelbart göra sig fullt gällande. Ännu ha icke tre år förgått, sedan kvinnliga representanter inträdde i landtdagen. Redan af detta skäl är det för tidigt att fälla ett afgörande omdöme om betydelsen af denna reform. Härtill kommer, att Finlands landtdag under denna tid ar-

betat under synnerligen ogynnsamma förhållanden. Den ryska regeringens lagstridiga inblandning i finska angelägenheter har verkat hämmande och störande på framläggandet af propositioner till landtdagen och likaså på den slutliga pröfningen af de från landtdagen utgångna förslagen. Ej mindre än tre gånger har landtdagen blifvit upplöst; nyss har det fjärde valet ägt rum.

Men man kan likväl bilda sig en föreställning om den anda, i hvilken de kvinnliga representanternas uppträdande företrädesvis gör sig gällande. En mängd initiativ utgångna från dem bära vittne därom att kvinnan vid landtdagen särskildt söker främja humanitära reformer. Härvid ha obestridligen vissa sociala missförhållanden blifvit belysta med en sakkunnighet, hvilken ej i samma grad skulle funnits hos männen.

Den omständighet, att kvinnorna minst lika talrikt som männen infunnit sig vid valurnorna, bevisar jämväl i sin mån att lagstiftaren ej tog miste i antagandet, att kvinnorna i landet skulle med intresse omfatta och använda sin nya politiska rättighet.

Jag antydde redan, att en längre tid måste förgå, innan den praktiska gagneligheten för landet af kvinnornas delaktighet i folkrepresentationens uppgifter kan bedömas med stöd utaf vunnin erfarenhet. Jag tillåter mig emellertid att i korthet angifva några af de synpunkter, som föranledt mig att med värme omfatta den ifrågavarande reformen.

Den oro och de stridiga riktningar, som känneteckna nutidens sociala lif, låta behofvet af hvad man kallar den sociala harmoniens betryggande starkt framtråda. Antagonismen mellan öfverklass och underklass, tillspetsad genom den socialistiska läran om klasshatets nödvändighet, är enligt min tanke ett sjukdomssymtom, som bör botas, och är därefter en konstlad, en onaturlig företeelse, som bör kunna öfvervinnas. Jag tror, att kvinnorna i allmänhet äga en känsligare uppfattning af de etiska problem, genom hvilkas lösning den sociala harmonien skall främjas.

Af synnerlig vikt är jämväl, att en stark känsla af solidaritet må sammanbinda medborgarna i ett land, såväl mot yttre faror, som i arbetet för den inre utvecklingen. Jag tänker att om hälften af folket, kvinnorna, förbleive uteslutna från deltagandet i de allmänna angelägenheterna, så kan den solidaritet jag nämnde ej växa lika stark, som om man och kvinna i politiska rättigheter och politiskt ansvar stå på samma grund och mötas i gemensamma rådslag.

Kort sagdt: om man erkänner de etiska principernas stora betydelse för stats- och samhällslifvet bör man ej från detsamma utesluta dem, hvilka genom värden om hemmets härd och barnens uppfostran i minst lika hög grad som männen lärt sig beakta de etiska faktorerna i mänskligt samfundslif."

Mitt samtal med senator Mechelin var slut. Jag skildes från den finske patriotens tillfredsställd öfver hans klart uttryckta ståndpunkt i den fråga, som fört mig till honom. Och med en djup känsla af detta, som vi icke talat om — den mörka molnvägg, som på alla områden

af finskt samfundslif och kultur skymmer vägen till framtida utveckling, men som bidragit till att fördjupa medvetandet om nödvändigheten af att söka sammanbinda alla landets medborgare "såväl mot yttre faror som i arbetet för den inre utvecklingen".

A. K.

Hvar är hon?

Diskussionen förklaras med detta inlägg, hvilket på grund af utrymmesskäl blifvit öfverstående, för afslutad.

Antagande, att fröken Hellberg själf kommer att besvara den mot henne riktade insändaren i nr 2 af Dagny, ber dock undertecknad att få yttra några ord i frågan.

Äfven jag har det felet att vara ung, huruvida mycket ung kan tvistas om, ty där varierar uppfattningen, alltefter som man utgår från ålder eller mogenhet. Och jag har det felet att vara käck, jag också, och jag t. o. m. är så litet blyg, att jag påstår ungdom och käckhet vara förtjänster och glädes åt, att de finnas, äfven om de någon gång gå till öfverdrift.

Jag medger, att tonen i fröken Hellbergs artikel kunnat vara lugnare, men jag finner tonen i insändarinnans artikel med dess försök till kvickheter och sarkasm vara sämre — ovärdig en kristen kvinna. Och i en så viktig diskussion som denna bör väl tonen framför allt vara lugn och förstående, bjudande till att erkänna det som är rätt och orätt å ömse håll.

Fröken Hellbergs maning till den kristna kvinnan att vakna upp till intresse för rösträttsfrågan m. m. kunde ju tagit sig uttryck i en annan form än efterlysning, ty så försvunnen är hon väl ändå ej, att icke mindre offentliga kallelser nå henne.

Hennes yttrande, att man på det sociala lifvets område ej träffar den kristna kvinnan, var ju ett direkt missgrepp, men det få vi väl antaga vara sagdt i hastigheten.

I sak måste vi dock ge henne rätt. Och detta "i sak" är den kristna kvinnan och rösträttsrörelsen, eller hur?

Den kristna kvinnan intager på det kvinnliga sociala arbetsfältet främsta rummet, och alla hennes verkningssområden där äro väl kända och uppskattade, så den saken kan alldeles lämnas åsido, och insändarinnans uppräknin förefaller omotiverad.

Insändarinnans "vågade lilla tro", att hon ändå till sist förstår fröken Hellbergs mening med sin artikel, kommer fram som något särskildt intelligensfynd. "Det är förstås den kristna rösträttskvinnan hon menar." Att inte "En af dem med bomullen" begrep det utan den långa inledningen. Fast jag också varit en af de i öronen igenstoppade, begrep jag det genast och kände, att jag i mitt uppvaknande ännu var så sömnig, att en ruskning behöfdes, om den ock kunde kommit mera lugn och förstående.

"En af dem med bomullen" medger, att de kristliga kvinnorna äro i minoritet i rösträttsrörelsen, men kan ej ge detta erkännande öppet och ärligt och låta det vara

punkt där, utan kommer med "funderingar" om hur starkt rösträttskvinnorna äro representerade på det kristna arbetsfältet och ställer till en ny efterlysning. Det är en sak, som ej hör till ämnet, och är det måne en ursäkt för en syndare, att det finns andra, som synda?

Jag tror inte, att rösträttskvinnorna "öfverfalla" en diakonissa, om hon inte går på rösträttsföreningens möten. Jag tror inte, att de öfverfalla henne, om hon säger, att hon ogillar rösträttsrörelsen. Men jag tror, att de ge uttryck åt en stilla förvåning öfver att hon ej har intresse för deras rörelse, som ju också är hennes, ett intresse så litet bara, som att hon är medlem i föreningen och ger 1 krona i årsafgift. Det behöfver ej ta på krafterna, men är betydelsefullt nog ur synpunkten: många bäckar små etc.

Det är sannt, att undantag finnas, men ännu aldrig ha undantag bevisat annat, än att de och resp. regel äro motsatser. Hvad bevisa då de kristna kvinnornas undantag i rösträttsrörelsens tjänst? Jo, att de som regel lysa med sin frånvaro. Detta är något, som ej skall framkalla anklagelser och partiska försvar, utan en opartisk utredning af orsaken. Kan inte en orsak vara den, att det finns kristna kvinnor, som ej hafva fått fullt klart för sig, om kristendomen kan förenas med rösträttsrörelsen. De stå oklara om rätt eller orätt härvidlag. Andra äro så upptagna af sitt religiösa kärleksarbete på de olika områden, där de verka, och ha så koncentrerat sig på sitt arbete, att de endast ytligt tänkt på kvinnorörelsen. Andra äro männens "idealiska hemkvinnor" och vilja ej riskera deras dyrkan för sina medsystrars bästa, isynnerhet om de själfva ha det ombonadt och bra. Andra åter — och jag tror de äro de flesta — ha ej satt sig in i saken, dels af likgiltighet, dels därför, att de ej insett vikten af att alla äro med. Felet för det sistnämnda faller till stör del på de kristna kvinnornas "undantag". Ty ehuru de själfva gett tid och arbete åt rösträttsrörelsen, ha de försummat att intressera de sina inom resp. områden. Och dock voro de genom innehafvandet af ledare-, förtroende-, föreståndarinneposter o. d. särskildt lämpliga därtill.

Rösträttsföreningen kunde ju ha inbjudit de kristna kvinnorna alltemellanåt till upplysande och väckande föredrag, helst hållna af någon bland "undantagen", men denna förebräelse mister sin udd, då i dagarna detta skett genom den kurs, som anordnas å K. F. U. K:s lokal, och där äfven de kristna kvinnorna äro med som inbjudare och deltagare.

Insändarinnans barnsliga (det närmar sig mer det barnsliga än det ungdomliga) utfall: "Hvarför gå ni inte med i vårt arbete, då vi gå med i ert?" är väl inte kristna kvinnors ord. Öga för öga och tand för tand var aldrig vår lösen, och tror jag insändarinnan står ganska ensam om det utropet.

Det är dock af så olika art och kan ej jämföras: detta att gå med i en rösträttsrörelse och efter tid och krafter ge den af mitt öfverflöd, där jag ej kan ge mera, eller ej är så besjälad, att jag vill ge mera, en rörelse, som åtminstone i dess nuvarande form försvinner, då vi om några år ha fått vår rätt, och detta att gå med på

ett kristet arbetsfält, som kräfver ej bara en afgift eller beivstande af kurser och möten, utan en personligheten genomgripande förändring. Låt saken vara, hvad den är, och låtom oss hålla oss till den och ej ge frågor till svar på frågor, ty så kunna vi hålla på i oändlighet.

Till sist ett par ord om "den praktiska arbetsfördelningen". Så praktiskt fördelade arbeta väl lite hvar och ha väl alltid gjort. Eller hvad menar ni? Tror ni, att kristna kvinnors ingående i rösträttsrörelsen skall rubba denna sunda fördelning? Då har ni inte förstått meningen med det hela och torde närmare sätta er in i frågan.

Så p'ocka vi då bomullen ur öronen och höra och förstå, att, om de kristna kvinnorna gå med i rösträttsrörelsen, rubbar det ej deras kärleksarbete det ringaste — annat än möjligen vidgar det — samt att de äfven inom rösträttsrörelsens märken få lägga sin kraft på det område, där de passa. Det begäres ej mer intresse, än de kunna gifva, men åtminstone den nytta kunna de göra, att de äro länkar i en kedja. Och på grund af det förtroende, de kristna kvinnorna på sina sociala poster inneha hos männen, är det af vikt för rösträttsrörelsen att få dem med.

Alltså: vi kristna kvinnor skola komma med i majoritet, ej undantagsvis, så att det blir uppenbart för alla, att vi gilla rörelsen och medverka i den. Är det ej så vi å ömse håll vilja? Och tror ni ej, att vi i detta ha Gud med oss?

Thora Holm.

Riksdagen.

Motioner af hr Lindhagen. Hr Lindhagen har åter genom ett par motioner i Andra kammaren visat sig särskildt bevaka kvinnornas intressen. Efter att ha framhållit det inkonsekventa och oriktiga i att kvinnor, som obehindradt kunna söka organist- och kyrkosångarbefattningar och som ha aflagt de för desammas sökande stadgade examina, ej äga rättighet att inneha klockarebefattning, hvilken dock ofta är förenad med förstnämnda sysslor, yrkar hr Lindhagen på att riksdagen måtte anhålla, att Kungl. Maj:t ville låta för riksdagen framlägga förslag till bestämmelse, att kvinna må lika med man söka och innehafva klockarebefattning. Lämpligheten af denna ändring understrykes genom att påvisa, att Kungl. Maj:t, genom att på ansökan meddela dispens för kvinnor att i viss församling söka klockartjänst, har lämnat bevis på att kyrkolagens föreskrift anses föråldrad.

I motion af hrr Lindhagen, Bernh. Eriksson och Hj. Rissén yrkas på förbud mot öppethållande af badinrättning och rakstugor samt herr- och damfrisørsalonger utöfver viss tid, hvarvid i motiveringen särskildt framhålls baderskornas och de kvinnliga biträdenas i damfrisørsalongerna otillfredsställande långa arbetstid.

Notiser.

Kvinnorna och de kommunala valen. Frisinnade valmansföreningen i Stockholm har, utöfver de i föregående nummer omnämnda invalen af kvinnor i Stockholms kommunala kretsstyrelser invalt i sjätte kretsens styrelse folksko lärarinnorna fröknarna Ida Johansson och Alma Westerberg.

Flickskolelärarinnornas pensionsfråga. I förlidet års riksdagsbeslut rörande lönereglering för lärarinnorna vid flickskolorna knöt man samman frågan om lönereglering med den om pensionering så nära, att pensioneringen sattes som ett villkor för hela frågans ordnande. Riksdagens mening är, att kommunerna i vissa fall skola förbinda sig att ej blott bidra till understödet åt skolorna samt löner och ålderstillägg åt lärarinnorna utan också till dessas pensionering enligt de grunder, som K. M:t skulle fastställa. K. M:t ålade på grund af riksdagens beslut öfverstyrelsen för rikets allmänna läroverk att utarbeta förslag till de allmänna grunderna för pensioneringen, och detta förslag inkom den 5 nov. till K. M:t. I förslaget förordas bl. a. bildandet af en särskild pensionsanstalt, i hvilken den nuvarande pensionsinrättningen för lärarinnor vid Sveriges högre skolor för kvinnlig ungdom tänktes skola uppgå. Läroverksöfverstyrelsen har nu till k. m:t öfverlämnadt ett af de i ärendet tillkallade sakkunnige professorn L. E. Phragmén och öfverdirektören P. G. Laurin uppgjort förslag till bestämmelser för den föreslagna nya pensionsinrättningen.

Festen för fru Ann Margret Holmgren. Vi erinra om den å Grand Hotel i Stockholm på initiativ af L. K. P. R. och Sveriges Kvinnliga Fredsförening till firande af fru Holmgrens 60-årsdag anordnade festen fredagen den 18 dennes.

Gustaf Holmbloms Kappaffär, Norrmalmstorg, Stockholm, bjuder på ett ständigt välsorteradt lager af prömenaddräkter och kappor, som kan på det allra bästa rekommenderas, på grund af på en gång elegans och soliditet. Observera annonsen på första sidan.

Föreningsmeddelanden.

Fredrika-Bremer-Förbundets Helsingborgskrets hade sitt årsmöte torsdagen den 10 febr., hvarvid års- och revisionsberättelsen upplästes och godkändes. Den afgående styrelsen omvaldes. Sedan föreningsärendena avslutats, hölls ett föredrag af professor M. Pfannenstill med ämne: Den sociala frågans förhållande till fosterland och religion.

Fredrika-Bremer-Förbundet i Stockholm hade den 15 dennes anordnat en samkvämsafton, hvarvid föredrag hölls af fröken Gerda Meyerson öfver "Kvinnliga yrkesinspektörers verksamhet".

F. K. P. R. i Ronneby hade i förra veckan anordnat en fest för Dagny. Fru Tonning sökte i några inledande ord påvisa betydelsen af att Dagny blefve spridd om möjligt till hvarje hem. "Genom de värderika, upplysande uppsatser, som Dagny i hvarje nummer medför," yttrade talarinnan, "sprides allsidigt ljus öfver kvinnofrågan, det blir tydligt för hvar och en hvad kvinnan vill och måste fordra som sin samhälls rätt och hvarför hon begär denna rätt. — Gemensamhetsbandet i vårt arbete skall Dagny vara, hon knyter våra sträfvanen samman, och från bygd till bygd sänder hon hälsning, uppmuntrande, värmande, stärkande och lifvande.

Hon skall hindra vår känsla att kallna, vår tanke att domna, vår handlingskraft att svika".

Fru Billing från Kristianstad höll ett med intresse åhördt föredrag om "kvinnan och medborgarrätten". Med entusiasm mottogs såväl detta som de därpå följande sång- och deklamationsnumren. Festen avslutades med en tablå, hvilken i första afdelningen framställde en

bild ur lifvet hänvisande på vissa samhällsmissförhållanden; i den andra afdelningen framträdde kärlekens fé beklagande sig öfver den rådande kärlekslösheten. Vägen till ljusare förhållanden visade hon på i orden:

"Jag ville att människorna lärde hvarann' att samhället fordrar båd' kvinna och man, där bägge till båtnad kan råda. Jag ville göra ett lyckligt folk".

Dagny, som sakta trädde in, inföll då:

"Ack låt mig få blifva din trogna tolk, Vi passa ju samman båda.

Du, kärlek, skall hviska de vackraste ord, och jag skall dem föra kring bygden i Nord, att de eka skola bland fjällen och öppna hjärtan för andras nöd att morgonrodnaden lyser röd en gång kring de svenska tjällen".

Behållningen af festen användes till prenumeration på tidningen Dagny.

Örebro länsförbund af F. K. P. R. afhöll den 7 dennes möte med länets olika rösträttsföreningar. Mötet öppnades af ordf. fru Forsell, som hälsade ombuden från de respektive föreningarna välkomna. Följande representanter hade infunnit sig: för Kumla fruarna Ekman och Åström; för Linde fröken Lindell; för Nora telegraföfverstyrelsen fröken Brandell och fröken Lindahl.

Mötet beslöt, att förbundets gemensamma angelägenheter skulle skötas af ett arbetsutskott, (A. U.) bestående af tre ledamöter, till hvilka valdes fröken Ella Löwegren, ordf., fru Siri Forsell, sekreterare och fru Anna Ekman, skattmästare. A. U. skulle "för all framtid" vara förlagd till Örebro och en korresponderande ledamot från hvar och en af de anslutna lokalföreningarna skulle tillhöra utskottet. Mötet beslöt att, för att lätta Verkställande Utskottets i Stockholm arbetsbörda, erbjuda, att A. U. öfvertog distribueringen af alla cirkulär och småskrifver inom länet.

Aftonens diskussionsfråga, "Huru skall de gifta kvinnornas intresse väckas för tillvaratagandet af deras kommunala rättigheter", inleddes genom ett sakrikt anförande af ordf. Talarinnan redogjorde för fru Wicksells tolkning af § 11 bev. förordningen och påvisade, att det praktiskt taget ytterst komme att bero på de gifta kvinnorna själfva, om de hädanefter skaffa sig inflytande på samhällsförhållandena. I den därpå följande diskussionen framkom förslag om att Örebro F. K. P. R. skulle sprida ett upplysande cirkulär i frågan. Äfven uppkom förslag om bildandet af en studiecirkel. Genom frivilliga gåfvor har grunden lagts till ett föreningsbibliotek, som omhänderhafves af Rösträttsbyrån.

Till sist beslöt mötet enhälligt att till ständigt hedersledamot i länsförbundet kalla fröken Vienna Mesterton, som under flera år som föreningens ordförande och dess representant i Centralstyrelsen nedlagt ett ihärdigt och oegennyttigt arbete för rösträttsaken.

Sedan fröken Lindell, Linde, hemburit föreningen och dess styrelse ett hjärtligt tack för ett vänligt mottagande, afslöts mötet.

Ett större ofientligt möte kommer att andrdnas i slutet af månaden, då d:r Gulli Petrini talar öfver "Proportionsmetoden".

Rättelse. I nr 6, artikeln om "K. F. U. K:s hemverksamhet", har ett tryckfel insmugit sig, som härmed rättas; på sid 66, första spalten, 11:te raden nedifrån står *substituteslokaler*, skall vara *instituteslokaler*.

PLATSSÖKANDE.

(Platssökande få sina annonser införda i Dagny för halfva priset eller 7½ öre pr mm.)

UNDERVISNINGSVAN musikalisk lärarinna söker plats, goda rek. Svar »Barnkär—enkel», Sv. Telegrambyrån, Sthlm.

UNG FLICKA som genomgått 8-kl. läroverk önskar plats i fin familj att undervisa mindre barn. Svar till »17 år», Smål. Hellinge.

Väflärrinneplats

önskas i elementarskola eller väfskola af skicklig van lärarinna, som genomgått Handarbetets Vänners väf- och syskola och för öfrigt är kunnig i all slags konstslöjd. Svar till »Arbetsam», Göteborg p. r.

SJUKSKÖTERSKA, språkkunnig och musikalisk önskar plats. Helst till landet. Utmärkta rekommendationer. Svar till »Plikttrogen», Norrtelje p. r.

LÄRARINNA, undervisar i skolämnen, språk, musik, söker plats genast, Sv. »Barnvän», Sv. Telegrambyrån, Sthlm.

SLÖJDLÄRARINNA söker anställning nu eller framdeles i skola eller hem. Vana att med omtanke sköta ett hem. Goda rek. Svar »Millan», Tingsryd p. r.

22-ÅRIG FLICKA, som genomgått Kindergartenskurs, med lust och förmåga att handleda och sysselsätta mindre barn önskar plats i familj. Svar »Barnvän», Annonkontoret Svea, Norrköping.

KVINNLIG kontorist, frisk och hurtig, önskar lämna kontorsbanan och söker plats som husmoders hjälp i hem på landet. Äger fallenhet och lust för alla i ett hem förekommande göromål. Kan undervisa nybörjare i tyska och engelska. Svar till »1881—1910», under adr. S. Gumæli Annonbyrå, Stockholm f. v. b.

KVINNLIG SJUKGYMNAST. (Värmländska) önskar helst genast plats i familj eller i vår medfölja äldre herre eller dam till badort eller på resa. Svar till »G. E. S.» Karlstad p. r.

Fredrika-Bremer-Förbundet: Drottninggatan 54.

Rikstel. 27 62. Förbundets byrå öppen 11—4. Allm. tel. 48 16.

Fredrika-Bremer-Förbundets Sjuksköterskebyrå: Tunnelg. 25.

Rikstel. 68 98.

Allm. tel. 82 11.

Ung, anspråkslös flicka

önskar plats som hjälp och sällskap för äldre dam. Svar till »Små prentioner», under adr. A.-B. S. Gumæli Annonbyrå, Sthlm. f. v. b.

PLATS som barnsköterska önskas till 1:sta maj af 20-årig mycket barnkär flicka som är van vid små och äfven späda barns vård. Svar med uppgift om lönevillkor och dylikt emotses tacksamt af »Pålitlig Barnvän», Köping p. r.

19 års flicka

önskar plats som sällskap och hjälp i fin familj. Har genomgått 1 års kurs i handelsskola. Något kunnig i sömnad och handarbete. Är villig biträda i affär och skrifning. Svar till »A—r», Eskilstuna p. r.

UNG, BILDAD, MUSIKALISK FLICKA önskar mot fritt vivre plats på större herregård för att lära matlagning och äfven vara husets fru till sällskap och hjälp. Svar snarast möjligt till »Våren 1910», Borlänge p. r., Dalarna.

22-årig sympatisk flicka

önskar mot fritt vivre plats i bättre familj eller hos ensam dam (helst uppåt landet) som hjälp och sällskap. Kunnig i husliga göromål samt handarbeten. Svar till »Maja», Svenska Telegrambyrån, Malmö.

I PRÄSTGÅRD

eller annat godt landthem, önskar bättre, förlovad flicka hjälpa till med husliga göromål, helst mot fritt vivre eller någon mindre afgift. Svar till »H. Ö.», Nya Växjöbladet, Växjö.

HUSHÅLLSVAN bildad flicka, kunnig i matlagning, bakning, husliga bestyr, söker plats. Goda rek. Svar »Ej rädd för arbete», Sv. Telegrambyrån, Sthlm.

I godt hem som husmoders hjälp sökes plats af bildad barnkär flicka, kunnig i matlagning, bakning, husliga bestyr, deltagar med sömnad. Goda rek. Svar »Frisk—villig», Sv. Telegrambyrån, Sthlm.

UNG, bildad flicka önskar, mot fritt vivre, vistas i god familj för att öfva sig i hushåll äfvensom för att vara till sällskap och hjälp. Svar till »S. I.», Tomelilla.

LEDIGA PLATSER.

Vid

Karlskrona Högre Läroverk för flickor

kommer nästa läsår ännu en ordinarie lärarinnebefattning att inrättas. Tjänstgöringen kommer att omfatta kristendom, engelska samt helst någon svenska. Kompetens: Högre Lärarinneseminarium eller däremot svarande. Ansökningar, ställda till Styrelsen, torde inlämnas före den 1 mars till föreståndarinnan.

Språklärrinna.

Vid Tranås 4-kl. högre folkskola är till följd af nuvarande inneh. sjukdom plats ledig för lärarinna med tjänstgöringsskyldighet i tyska, engelska och franska. Lön efter kompetens, minst 125 kr. pr läs-månad. Ansökningar t. o. m. 5 febr. Tillträdes snarast möjligt. *Föreståndaren.*

Föreståndarinna.

dugande, frisk, goda refer. 32—45 år, sökes för Folkärna Barnhem till 1 maj. Lön 400 kr. Hemmet har 11 flickor 8—16 år. Ansökan till d:r Th. Winblad, Krylbo.

Elementarläroverket**för flickor i Falun.**

Plats finnes nästa läsår för lärarinna med undervisningsskyldighet i Historia såsom hufvudämne och dessutom i Svenska och Engelska. Kompetensvillkor: Högre lärarinneseminarium eller däremot svarande. Ansökan ställd till Styrelsen skall jämte dithörande handlingar insändas t. föreståndarinnan före den 1 mars.

För språkkunnig Dam

skicklig stenograf och maskinskrifverska och helst med vana äfven vid utländsk diktamen och med kännedom om bokföring, finnes **mycket förmånlig** plats ledig å större kontor i Stockholm.

Svar med uppgift om kunskapsmätt, föregående sysselsättning samt när platsen tidigast kan tillträdas under märke »Utländsk Stenograf», Allm. tidningskontoret, Sthlm.

BILDAD, PRAKTISK FLICKA med vana vid sjukvård erhåller plats i familj. Närmare å *Stockholms Uthyrningsbyrå.*

12 Kungsträdgårdsgatan 12.

Dam,

som genomgått högre flickskola, musikalisk, van att leda barn, bestämd och energisk samt något kunnig i handarbeten får plats som barnfröken i Göteborg. Svar med foto., uppgift på ålder samt lönepret. till »Nöje och arbete», Sv. Telegrambyråns Annonafdelning, Göteborg.

Föreståndarinneplats.

Platsen såsom 1:a sköterska och föreståndarinna å sinnessjukpaviljongen vid Hudiksvalls lasarett är ledig till ansökan. Lön 450 kr. pr år, eget rum, allt fritt äfvensom tjänstledighet. Paviljongen har 16 sängar för sinnessjuka. Såsom biträden äro anställda 1 manlig vårdare och ett kvinnligt biträde. Ansökningar åtföljda af läkarebetyg, intyg från föregående tjänstgöring samt foto. insändes till lasarettsläkaren före den 1 inst. mars. Tre månaders uppsägning å ömse sidor. Platsen skall tillträdas omedelbart efter ansökningstidens utgång.

Hushållerskeplatsen

vid Hessleby sanatorium är till ansökan ledig. Lönen utgår med 500 kr. om året, bostad om två rum samt fritt vivre. Till styrelsen för sanatoriet ställda ansökningar åtföljda af bevittnade betygsskrifter och frejdebetyg torde före den 1 april insändas till syssломannen under postadress Mariannelund. Platsen skall tillträdas den 1 juni detta år.

Husförestånderska.

Glad, trefflig och i skötandet af mindre hushåll fullt kompetent kvinna, sökes af medelålders änke-man.

Svar med uppgift om löneprentioner och ålder, jämte fotografi (hvilket återsändes) insändes under adr. »Trefnad», Krylbo, p. r.

Kvinnliga arbetsområden.

Utbildningskurser m. m. Muntliga och skriftliga upplysningar genom

Fredrika-Bremer-Förbundets Byrå,

54 Drottninggatan.

Sprid Veckotidningen DAGNY!

Deposition & Sparkassa

4¹ | 0
2 | 0

KÖPMANNABANKEN,
Arsenalsgatan 9,
Södermalmstorg 8,
STOCKHOLM.
Aktiekapital 3,000,000 kr.

Sprid Dagny!

Hudens vård.

På grund af sin uppfriskande inverkan å hudsystemet vinner Salubrin en städe ökad användning vid hudens vård. Särskildt har frottering af kroppen med ett af Salubrin fuktadt tygstycke befunnits verksam till förekommande af förkylning efter svettning och till motverkande af ömhet och värk efter öfveransträngning.

Salubrin tillhandahålles i Parfym-, Speceri- & Färgaffärer. I parti hos Geijer & C:o, Stockholm.

Kursen i Sjukgymnastik, Massage och Friskgymnastik

vid Sydsvenska Gymnastikinstitutet

börjar 10 Sept. Medför samma kompetens som Gymn. Centralinstitutets 2-åriga kurs för kvinnliga elever. Prospekt genom

Kapten J. Thulin, Lund.

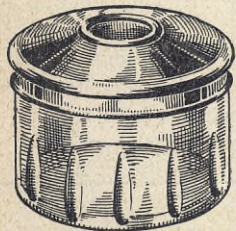
Folkskolans Barntidning

utgifven och redigerad af **STINA QUINT** utkommer 1910 i sin nittonde årgång.

Ett rikt illustrerad nummer hvarje vecka, 36 veckor under året.

Bästa och lämpligaste läsning för barn af alla samhällsklasser.

Prenumerera å närmaste postkontor. Pris för helt år Kronor 1: 65, half år 90 öre.

PRAKTISK

NYHET

FÖR

DAMER.

Vängåfvans toilettask för afkammat hår. Pris kr. 2:— Till landsorten mot efterkraf. Vängåfvan, Vasagatan 15—17, II tr. Stockholm, R. T. 122 69, A. T. 222 15.

Rekvirera Vängåfvans katalog.

Edvin Bergs Förgylleriaffär

— Etablerad 1891 —

rekommenderas vördsamt.

OBS.! Gamla möbler renoveras och förgyllas.

45 Nybrogatan 45.

Tandläkare Judit Tillman

Drottningg. 58. Allm. Tel. 44 92. (44 31).

Hvard.: 1/2, 12—2 och 1/6—1, 7 e. m. Andra tider enl. öfverenskommelse.

Parfymier.

Stort och rikhaltigt lager af de utsökt finaste parfymier från de förnämsta utländska firmor, finare och enklare tvålar, kammar, borstar samt finare toalettartiklar. Order till landsorten mot efterkraf.

A. V. Nording,

11 Biblioteksgatan 11

63 Drottninggatan 63

Kurs i Klädsömnad

och Linnésömnad. Lotten Dahlström, Artillerig. 24. Medlem af Fredr. Bremerförbundet. Prospekt på begäran.

Gynna

Dagnys annonsörer!

7 meter mörkblå Damcheviot tjock stark vintervara 70 cm bred finnes äfven i svart, grå, brun eller röd färg till 4,20. Blustyg 2,2 met. prima velourflanell, 70 cm. bred i 100-tals vackra mönster, som vanligen kostar 75 öre m. erhålles till 1 kr., 10 bitar 9,80. Tillskrif Otto Oskarson, Gamla Kungsholmsbrogatan 23 A., Stockholm.

Bröderna Påhlmans

Handelsinstitut.

Stockholm, Stora Vattugatan 2, h, 2 tr.

Fullständigt handelsläroverk.

C:a 1,000 elever årligen. 19 rum

38 akad. och prakt. utbildade lärare. **OBS! Bankkurs.**

Afslutningskurs till **Realskoleexamen.** Prospekt på begäran.

Riks-Tel. 56 06.

Allm. Tel. * 84.

Afslutningskurs till **Realskoleexamen.** Prospekt på begäran. Anmälningar dagligen.

Fem präktiga äfventyrsböcker för barn och ungdom.

Tsarens kurir. Berättelse för barn och ungdom. Fritt efter Jules Verne af Alfred Smedberg. 352 sidor med 47 illustrationer af Karl Aspelin. Kartonnerad. Pris 75 öre.

Parzival. En riddarsaga från medeltiden. Bearbetning af Hugo Gyllander. 259 sidor. Med 45 illustrationer af Ingeborg Uddén. Kartonnerad. Pris 75 öre.

Sagogrottan i Sagoskogen. En samling sagor af Harald Östenson. 303 sid., 50 illustrationer. Kartonnerad. Pris 75 öre.

Den hemlighetsfulla ön. Berättelse för barn och ungdom. Fritt efter Jules Verne af Alfred Smedberg. 312 sidor, 44 illustrationer af Brita Ellström. Kartonnerad. Pris 75 öre.

Hjälten bland hjältar skildrade för barn och ungdom af Marie Louise Gagner, 304 sidor, 33 illustrationer af Edv. Berggren. Kartonnerad. Pris 75 öre.

Erhålles i hvarje bokhandel eller direkt från

Folkskolans Barntidnings Förlag, Stockholm. (Stina Quint.)

TILL SVERIGES KVINNOR.

DRICKER NI KAFFE?

En onödig fråga menar Ni. Då en annan fråga. Dricker Ni Karlbergs Specialblandning å 1,60 pr kg? I annat fall bör Ni från i dag börja med detta kaffe, ty på samma gång det är billigt är det af synnerligen god kvalitét. Gör ett försök. Ni blir nöjd.

Kaffet sändes till landsorten mot efterkraf eller postförskott.

K. W. Karlberg, Kontors- och Postadress Idungatan 5.

Butiker: Mästersamuelsg. 11, Döbelnsg. 44, Norrtullsg. 24,

STOCKHOLM.

KLIPP ANNONSEN!

Innehållsförteckning.

Dagens nummer innehåller:

Ann Margret Holmgren f. Tersmeden. Af *Gulli Petrini*.

Det första kvinnliga kommunala valmötet i Helsingborg och dess efterspel. Af *St. Gr.*

En kvinnornas insats i samhällsarbetet. Af "*Socialt intresserad*".

Kvinnorna och de kommunala valen.

En intervju med Leo Mechelin. Af *A. K.*

Hvar är hon?

Riksdagen.

Notiser.

Föreningsmeddelanden.

Prenumeration å Dagny sker å närmaste postanstalt eller bokhandel.